

za následek neschopnost k výdělku²⁰⁾ a zase jich ubývá vlivem organisovaného zabraňování úrazům, dále tím, že vlivem všeobecného zlepšení hygienických zařízení a lékařské služby, prodlužuje se doba požitků důchodů a na druhé straně se zkracuje zase účelně prováděnou kontrolou důchodců. Všechny tyto a jiné navzájem částečně se rušící vlivy vedou k tomu, že je rozdíl mezi úhradovým kapitálem, rozvrhovaným vždy na konci roku a mezi úhradovou premii vypočítanou pro delší dobu. Kdežto úhradový kapitál kolísá poměrně značně, může úhradová premie zůstatí nezměněna, pokud odchylky od předpokládaného průběhu jsou nahodilé. V tom je hlavní přednost soustavy premiové oproti systému rozvrhu kapitálů, kterou chceme ilustrovati příkladem, vypočtenými ze zkušeností pražského ústavu. • (Dokončení.)

Ze sekretariátu Sociálního ústavu.

Ministr sociální péče, Dr. Winter schválil dne 6. dubna 1920 stanovy a rozdělení Sociálního ústavu vypracované přípravným výborem a jmenoval ve smyslu stanov prvé členy Sociálního ústavu.

STANOVY

Sociálního ústavu československé republiky.

Jméno, účel a sídlo.

§ 1.

Při ministerstvu sociální péče v Praze zřizuje se k podpoře jeho činnosti a k podpoře vědeckého řešení sociálně-politických otázek „Sociální ústav československé republiky“ se sídlem v Praze.

Hlavní směry působnosti.

§ 2.

Hlavní směry jeho působnosti jsou:

1. sbírat sociálně-politický materiál;
2. studovati sociální vědy, zejména sociálně-politické otázky;
3. šířiti poznatky sociálních věd.

Prostředky.

§ 3.

Prostředky činnosti jsou zejména:

1. knihovna a čítárna odborných knih a časopisů ministerstva sociální péče;
2. bibliografie literatury sociologické a sociálně-politické;
3. archiv sociálně-politický a sociálně-politické museum;
4. zkoumání sociálně-statistická, ankety a pod;
5. pracovní schůze členů, vědecké rozhovory a přednášky, sjezdy;
6. vydávání zpráv ústavu, odborných spisů, letáků a návěští, výstavky;
7. vypisování veřejných soutěží a cen;

²⁰⁾ Na 10,000 celoročních dělníků bylo u rakouských ústavů úrazů: se smrtelným výsledkem v roce 1890 6.7, v r. 1895 6.8, v r. 1900 6.8, v r. 1905 6.8, v r. 1910 5.9, v r. 1911 5.9, v r. 1912 5.7, v r. 1913 5.4, s následující neschopností v roce 1890 75.2, v r. 1895 127.9, v r. 1900 150.7, v r. 1905 168.2, v r. 1911 164.—, v r. 1912 163.— v r. 1913 166.8.

8. studijní cesty a vycházky, styk s cizími sociálními ústavy a odborníky;

9. podávání dobrých zdání, sdělování popudů, porad i informací sociálně-politickým pracovníkům, korporacím a úřadům.

Úhrada potřeb ústavu.

§ 4.

Náklady spojené se zřízením a udržováním Sociálního ústavu a jeho kanceláře hradí ministerstvo sociální péče v mezích svého rozpočtu. Dary a příspěvky pro účely ústavu odjinud docházející přiděluje ministerstvo sociální péče představenstvu ústavu k samostatnému použití.

Členové.

a) Řádní členové.

Členové ústavu jsou:

a) řádní,

b) dopisující.

§ 6.

1. Řádným členem může být příslušník československé republiky, který svojí sociálně-politickou činností praktickou nebo theoretickou prokázal způsobilost a má zároveň možnost a vůli plnit povinnosti spojené s tímto členstvím.

2. Řádných členů je nejvýše 90. Dvě třetiny jmenuje ministr sociální péče a jednu třetinu volí předsednictvo, rozšířené o předsedy, místopředsedy a jednatele všech pracovních odborů. Nejméně polovina členů musí mít stále bydliště v Praze neb v okolí.

3. Každý řádný člen je povinen přihlásit se za člena alespoň do jednoho pracovního odboru, účastnit se sborových sezení a porad pracovních odborů, za jichž člena se přihlásil a přijímat zpravodajství, které mu v mezích své příslušnosti přikáže sborové sezení, představenstvo, nebo jeho poradní odbor.

4. Řádný člen má právo hlasovati ve sborových sezeních a poradách svých pracovních odborů. Práci ostatních odborů může se účastnit jako host s hlasem poradním.

b) Dopisující členové.

§ 7.

1. Dopisujícím členem může být jmenován, kdo má způsobilost (§ 6. odst. 1) a vůli účastnit se prací ústavu.

2. Dopisujících členů je nejvýše 120 a jsou jmenováni nebo voleni stejným způsobem jako členové řádní.

3. Ministr sociální péče může jmenovati dopisujícím členem také příslušníka cizího státu.

4. Dopisující člen je povinen přihlásit se do jednoho nebo několika pracovních odborů a může se zúčastnit jejich schůzí s právem hlasovacím.

§ 8.

1. Úřad členů je čestný.

2. Jednatel ústavu a jednateleové odborové mohou od případu k případu obdržeti z rozhodnutí předsedy k návrhu představenstva roční remuneraci.

§ 9.

Členem býti přestává:

1. kdo se členství vzdal;
2. kdo po dvě léta činnosti v ústavě bez důvodné omluvy se neúčastnil;
3. kdo byl zbaven volebního práva do obce.

Představenstvo.

§ 10.

1. Představenstvo se skládá z předsedy ústavu, zástupců pracovních odborů, čtyř členů představenstva a dvou náhradníků, jež jmenuje vždy na 3 léta ministr sociální péče a ze 4 dalších členů a 2 náhradníků, které volí sborové sezení na tutéž dobu z řádných členů ústavu. Předsedou je ministr sociální péče. Členové představenstva zvolí ze sebe vždy na 3 léta potřebné činovníky, zejména náměstka předsedy a jednatele ústavu.

2. Schůze představenstva konají se dle potřeby, nejméně však jednou čtvrtletně.

3. Představenstvo je schopno usnášeti se, je-li přítomna jedna třetina jeho. Předseda hlasuje jen při rovnosti hlasů.

4. Představenstvo spravuje ústav, sestavuje výroční zprávu, rozpočet a účetní závěrku, jakož i jiné předlohy pro sezení sborová a pracovní odbory, pečuje o jednotné řízení prací, prováděných pracovními odbory a rozhoduje o návrzích odboru, vyžadují-li hospodářského nákladu anebo zasahují-li mimo vnitřní působnost ústavu.

Předseda.

§ 11.

Předseda zastupuje ústav na venek, svolává schůze představenstva a sborová sezení a předsedá jim. Vykonává s jednatelem ústavu jejich usnesení a podpisuje důležitější písemnosti. Zašlo-li něco předsedu, zastupuje ho náměstek.

Jednatel.

§ 12.

1. Jednatel ústavu přijímá veškeré zásilky docházející ústavu a pečuje o vyřízení všech kusů jednacích, udržuje v patrnosti příjmy a výdaje, řídí kancelář ústavu a zodpovídá za ni vůči představenstvu a podpisuje běžné písemnosti.

2. Je-li jednatel ústavu zaneprázdněn, ustanoví předseda některého ze členů představenstva, aby ho zastupoval.

Pracovní odbor.

§ 13.

1. Pracovní odbory zřizuje a jich věcnou působnost vymezuje sborové sezení.

2. V čele každého pracovního odboru je výbor skládající se z předsedy, jeho náměstka a jednatele, volených na 3 léta řádnými členy příslušného pracovního odboru. Odbor vysílá ze sebe jednoho stálého zástupce do představenstva ústavu.

3. Pracovní odbory mohou k jednotlivým svým schůzám podle potřeby přizvat nečleny ústavu; ministr sociální péče může vyslati k poradám odborů ministerské úředníky. Tito účastníci mají poradní hlas.

4. K návrhu pracovního odboru svolá představenstvo schůzi všech členů ústavu, mají-li se projednávatí otázky širšího významu.

Sborové sezení.

§ 14.

1. Sborové sezení koná se nejméně jednou do roka; k němu jest pozváni veškeré řádné členy písemně, s udáním jednacího pořádku a alespoň 14 dní předem;

2. K působnosti jeho náleží:

1. voliti a doplňovati členy představenstva a jich náhradníky podle ustanovení § 10. odst. 1.
2. usnášeti se na rozmmožení počtu řádných členů ústavu;
3. zřizovati pracovní odbory a vymezovati jejich působnost;
4. určovati a posuzovati činnost představenstva a pracovních odborů, zejména pojednati o výroční a polkladní zprávě;
5. projednávatí volné návrhy řádných členů, jež byly představenstvu ústavu alespoň týden před sborovým sezením písemně předloženy;

3. Sborové sezení usnází se prostou většinou za přítomnosti poloviny všech řádných členů. Nesejde-li se v ustanovenou hodinu potřebný počet členů, koná se o půl hodiny později druhé sborové sezení, které se platně usnází v přítomnosti jedné čtvrtiny z počtu řádných členů v Praze bydlících. Předseda hlasuje pouze při rovnosti hlasů. Volí se osobně hlasovacími lístky. Při rovnosti hlasů rozhoduje los.

Změna stanov.

§ 15.

O změně stanov může se usnášeti sborové sezení jedině, je-li tento návrh dán předem na jednacím pořádku sezení. K platnosti usnesení je třeba dvoutřetinové většiny za přítomnosti nejméně poloviny řádných členů a schválení ministra sociální péče.

ROZDĚLENÍ PRACOVNÍCH ODBORŮ SOCIÁLNÍHO ÚSTAVU.

I. Pracovní odbor pro theoretická bádání.

Problémy sociologické, sociálně-filosofické, národohospodářské teorie, zejména socialism.

II. Pracovní odbor pro dělnickou ochranu a sociální pojišťování.

Dělnické ochranné zákonodárství. Otázky odborových organizací zaměstnanců všech kategorií, stávky a výluky, mzdové soudy, tarifní smlouvy, nezaměstnanost, zprostředkování práce a vystěhovalectví.

Sociální pojišťování (pojištění nemocenské, úrazové, starobní, invalidní, mateřské a proti nezaměstnanosti).

III. Pracovní odbor pro socialisaci.

Družstevnictví, dělnické podílňictví na správě a zisku, vnitřní zemědělské kolonisace a obecní socialism a akce zespolečňovací vůbec.

IV. Pracovní odbor technicko-zdravotnický.

Organisace práce vůbec, zejména psychotechnika, dále ochranná technika, zdravotnictví pracovní a vůbec sociální, snahy eugenické, bytové péče a reforma bydlení vůbec.